

Lap: *VILÁG*
 Megjelent: *1949 FEB 16*

Ahol Budapest gyomrára vigyáznak...

Látogatás a főváros anyagvizsgáló intézetében

A központi városháza Gerlőczy-utcai szárnyépületében a főváros vegyészeti és anyagvizsgáló intézete - külön birodalom, beékelve a hivatali szobák közé. Ugyfelek itt jóformán sohasem fordulnak meg; csendben, szinte kikapcsolódva az élet zajából dolgoznak a vegyészek.

Évente átlag 18.000 különféle vizsgálatot végez az intézet. Hús alkalmazott járja az élelmiszer-üzleteket, piacokat s ahol gyanu merül fel, máris veszik a mintát, hogy a laboratóriumokban megvizsgálják. A tejjellenőrző osztály tíz alkalmazottja a tejvizsgálatokat végzi. De úgyszólván alig van élelmiszer, amelynek jóságát ne elemeznék. Előfordult már, hogy vidékről hozott nagymennyiségű gombáról megállapították, mérges gomba és több mázsát kellett megsemmisíteni. Az ivóvízvizsgálat is állandóan folyik. Nem egyszer bűnügyi nyomozásokba kapcsolódik be a főváros vegyészeti intézete.

Talán a legérdekesebb az a munka, amelyet az anyagbeszerzésekkel kapcsolatban végeznek. A főváros üzemel, hivatalai, intézményei különféle anyagokat vásárolnak, textillákat, bőrt, olajat, szenet, s ezeket mind alapos laboratóriumi vizsgálat alá vetik.

Íráshamisítók réme

Járom a laboratóriumok sorát. Az egyikben megcsodálom a spektrográft, a szinképelemző készüléket. Ríka finom műszer ez. Budapesten csak kettő van belőle. Minden elemnek jellegzetes sugárzása van s ezzel a készülékkel állapítható meg, milyen anyag, elem került vizsgálat alá. Az anyagot elektromos szikrában párologtatják. A párologás alatt keletkezett fém gőzét magam is nézem a készüléken. Élénk zöldszíntű fényzárlakat látok; ez az ezüstnek a szinképeleme. Az ibolyántúli sugarak már nem észlelhetők szabadszemmel, de azokat a készülék lefotografálja. Egy másik érdekes kis szerkezet az analízáló kvarclámpa. Az íráshamisítók réme ez. Ha például gumbélyegzővel papírra nyomott pecsét feltját ki-mosták a papírból, a kvarclámpa fényében ismét látható lesz a pecsét, mert a rostok között a bélyegzés nyoma ottmaradt.

Húzd, meddig húzhatod?...

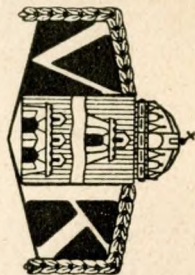
Ugyes készülék a textilvizsgáló gép. A gépbe helyezik a szövetet, a bőrt vagy a gumit és lassan húzni kezdik. A gép feljegyz, hogy milyen a belé helyezett szö-

vet, bőr vagy gumi nyúlási lehetősége, ereje, milyen a tartóssága. Egy másik készülék választ ad a fonalak szilárdságára, egy harmadik pedig megállapítja, hogy mennyiben vízhatlan és légáteresztő a szövet. Van olyan gép, amellyel azt vizsgálják, hogy hány hajtogatást bír el a papír, sőt olyan is van, amely meghatározza a szőrnek rugalmasságát.

Anyag és hang

A kaloriméter a tüzelőanyagok égésmelegét határozza el. Bonyorult laboratóriumi felszerelésen vizsgálják az olajokat, kenőcsöket, gépszírokat. Egy elektromos készülék ad választ arra, hogy a vízben mennyi oldott szilárd anyag van. Ennek a készüléknek érdekessége, hogy a gép a választ hangosan adja meg, mert fülhallgatóval figyelik a gép működését és a hang erőssége, illetve magassága határozza meg a vízben oldott szilárd anyag mennyiségét. Természetesen különleges mikroszkópokkal is fel van szerelve az intézet. Van olyan mikroszkóp, amellyel a textilszálak vastagságát mérik. A mikroszkóp alatt vizsgált tárgy nagyított képét homályos üvegre vetítik, tehát nem kell a szemét rontani a mikroszkópra való nézéssel, sőt szükség esetén a mikroszkóp fényképez is. Rádiumlumenáció meghatározására szolgáló készülék, centrifuga, amellyel a tej zsírtartalmát határozzák meg és még sok más, a laikus számára furcsa szerkezet, zsúfolódik össze az intézet laboratóriumában.

Néhány évvel ezelőtt a Madách-terem szándékoztak külön házat építeni a vegyészeti intézet részére. Ennek a tervnek megvalósítását a háború megakadályozta, az intézet vegyészeti azonban a régi laboratóriumokban is lelkiismeretesen végzik értékes munkájukat.



Budapestre vonatkozó újságcikkek

Osztályozás

381.631

Szerző:		Cím:		Forrás:		(Hely)	
		<i>Ahol Budapest gyomrára vigyáznak</i>		<i>Világ</i>		<i>1949. február 16.</i>	
						(Köt. v. fiz.)	
						(Oldal)	
Tárgy		Hely		Idő		Személy	
				<i>1949</i>			
Helyszám							

Közp. nyomt. XX. cs. 23. sz.

Székesfehérvári házi nyomda 1946 — 8891